

Политичка партија ЛЕВИЦА
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20-1/12; општина Центар – 1000 Скопје
Трансакциска с-ка: 30000004515386 – Комерцијална банка
ЕДБ: 4044016512070 | ЕМБС: 7108192
www.levica.mk | contact@levica.mk | тел. 075/885-645

ДО:
ОСНОВНО ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО
СКОПЈЕ

ИТНО!

КРИВИЧНА ПРИЈАВА
*од страна на Политичката партија ЛЕВИЦА –
врз основа на член 274 од ЗКП*

ПРОТИВ: КИМ МЕХМЕТИ
[НОВИНАР И ПИСАТЕЛ]
с. Грчец, општина Сарај, 1000 Скопје

**ОСНОВ: ИЗЛАГАЊЕ НА ПОДБИВ НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОД И ПРИПАДНИЦИ НА
ЗАЕДНИЦИТЕ** – КАЗНИВО ПО ЧЛ. 179 ОД КЗ

ПОДНОСИТЕЛ: ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ЛЕВИЦА
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20/1-12 – о. Центар, 1000 Скопје
ЕМБС: 7108192 | ЕДБ: 4044016512070
(*застапувана од Претседателот: проф. д-р ДИМИТАР АПАСИЕВ)

I. Правен основ за пријавување

Оваа кривична пријава ја поднесуваме согласно **член 273**, став 3 [„Пријавување кривични дела“] и **чл. 274**, ст. 1 [„Поднесување на пријава“] од *Законот за кривична постапка* (Сл. весник на РМ бр. 150/2010 и 100/12, 142/16, 193/16, 198/18).

II. Фактички опис на делото

Слободата на изразување и покрај своето значење, во современите демократски држави не е и не може да биде апсолутно право, што значи дека секогаш кога постои колизија на слободата на изразување со некое право на другите, мора да постои соодветна правна рамка која ќе го регулира ограничувањето. На меѓународно ниво ова ограничување е предвидено во

членот 10 ставот 2 од *Конвенцијата за заштита на човековите права*¹. Согласно вака предвидените конвенциски ограничувања на слободата на изразување, за да постои легитимно ограничување на слободата на изразување, потребно е да бидат кумулативно исполнети следните три услови и тоа:

- ограничувањето да биде пропишано со закон;
- ограничувањето да биде насочено кон остварување на легитимна цел, изрично пропишана со ставот 2 од членот 10 и
- ограничувањето да биде неопходно во едно демократско општество.

1. Терминот „закон“ во јуриспруденцијата на Европскиот суд за човекови права не го опфаќа само законот во класична смисла како (после Уставот) највисок правен акт, кој се донесува од законодавен дом, туку зборот „закон“ опфаќа не само пишани, туку и напишани закони. За да биде една норма „закон“ во оваа смисла, мора да исполни два услови: мора да биде достапна и да биде јасна. Поради исполнување на вториот услов (законот да биде јасен) се дозволува законите да бидат формулирани со флексибилни термини, за да се избегне претерана крутост. Во нашето позитивно право, во Кривичниот Законик, ситуациите на ограничување на слободата на изразување се предвидени како кривични дела во глава XVIII од Кривичниот Законик, како специјални дела на навреда и клевета, каде слободата на изразување се ограничува заради заштитата на честа и угледот на Републиката, македонскиот народ, меѓународни организации и нејзините претставници и други странски држави.

2. Легитимните цели се јасно пропишани со членот 10 ст. 2 од Конвенцијата за заштита на човековите права. Па така постои легитимно ограничување на слободата на изразување, доколку истото е насочено кон остварување на некоја од предвидените цели. Конвенциските легитимни цели се:

- интерес на државната безбедност
- територијалниот интегритет или јавната безбедност
- заштита на редот, спречување на немири и кривични дела
- заштита на здравјето или моралот
- заштита на угледот или правата на другите
- заштита од откривање доверливи информации

¹ член 10 ст. 2 „Остварувањето на овие слободи, бидејќи со себе носи и одговорност, може да се подложи на формалности, услови, рестрикции или казни определени со закон и неопходни во едно демократско општество, во интерес на националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната сигурност, за заштита од немири или кривично дело, на здравјето или моралот, угледот или правата на другите, за заштита од откривање доверливи информации или за одржување на авторитетот и непристрасноста на правосудството“

- одржување на авторитетот и непристрасноста на правосудството

Во Кривичниот Законик, конвенциската легитимна цел за ограничување на слободата на изразување, заради заштита на угледот или правата на другите е инкорпорирана во четири кривични дела кои постојат и произлегуваат со цел заштита на угледот или правата на: македонскиот народ (член 179), Републиката (член 178), странска држава (член 181), меѓународна организација и нејзините претставници (член 182). Значи домашното позитивно право не дозволува постапување, односно инкриминира поведење, кое има за цел и кое е преземено со намера да ги изложи на подбив и исмејува претходно наведените.

3. Третиот дел, односно неопходноста на ограничувањето на слободата на изразување во едно демократско општество, ја нагласува претпоставката дека ограничувањето на правото секогаш мора да биде пропорционална со целта која треба да се постигне. При проверката дали ограничувањето е неопходно во едно демократско општество, треба да се воспостави баланс помеѓу тоа со која мерка е ограничена слободата на изразување од една страна и која легитимна цел се штитела со вака преземената мерка од друга страна и впрочем за тоа е нужно да постои значајна општествена потреба. Доколку постои таква општествена потреба, во тој случај неопходно е да се презмеат мерки за заштита на легитимните цели. Кај нас, законодавецот, предвидел дека доколку одредно поведење е насочено кој уривање на честа и угледот на македонскиот народ, Републиката, странска држава или меѓународна организација, во тој случај настапува неопходноста од ограничување на слободата на изразување, односно тоа е прагот преку кој едно поведење не смее да помине неказнето. Сето тоа, е изведено со цел да се оневозможат понатамошни ескалирања на таквите поведенија кои несомнено може да прераснат во други кривични дела, односно да служат како поттик за дестабилизација на безбедноста и унитарноста на државата, а воедно истите отвараат и простор за можно градење на непријателски однос кон останатите држави.

4. Пријавениот преку својот фејсбук профил објавил статус со следнава содржина „добро е познато дека славо-македонците без Белград се чувствуваат како деца без мајка кој го родила своето чедо и го напуштила.“ Во овој свој статус, поведението на пријавениот ги содржи претходно наведените три услови за да постои правна можност за ограничување на слободата на изразување во конкретниов случај. Па така, **поведението на пријавениот е противправно и инкриминирано во Кривичниот Законик (I услов – ограничувањето да биде пропишано со закон).** Неговото поведење, преку искажаната и потенцирана намера за исмејување на македонскиот народ нарекувајќи го „славо-македонски“,

пријавениот сака да ја омаловажи историската, географска генеза и потекло на македонскиот народ. Дополнително, со употребениот израз „без Белград се чувствуваат како деца без мајка кој го родила своето чедо и го напуштила“, пријавениот го омаловажува, исмева и обезвреднува македонскиот народ, ставајќи го со намера во положба на потчинетост спрема друг народ и држава, односно со тој израз пријавениот сака да ја истисне заслугата и самостојната вековна борбата на македонскиот народ за самостоен идентитет и држава и истата заслуга да ја префрли на друг народ и држава, прикажувајќи го македонскиот народ како неспособен за таков чин. Со тоа, пријавениот ја повредил честа и угледот на македонскиот народ, а воедно ја прекршил и нормата која законодавецот ја предвидел како непремостлив објект на заштита, кој доколку биде повреден тогаш поведението на пријавениот е казниво.

Доказ 1: *Импринт од фејсбук статусот на пријавениот од 29.07.2021 година*

Од омаловажувачкиот и исмејувачи фејсбук статус може да произлезат несакани граѓански кофликти кои може да бидат поттикати од национална нетрпеливост со што **се подриваат темелите на демократската Република (II услов - ограничувањето да биде насочено кон остварување на легитимна цел, III услов - ограничувањето да биде неопходно во едно демократско општество).**

III. Кривично дело против честа и угледот

Со ваквото безобразно, умислено, неетичко и малициозно комисивно противправно дејствие (acta humana illicita), во целост се исполнети условите за кривичен прогон по службена должност (ex officio) на пријавениот и тоа за сторено **кривично дело - Излагање на подбив на македонскиот народ и припадници на заедниците**, како јавен деликт (delicta publica) насочен против честа² и угледот³ на македонскиот народ, инкриминирано во Глава XVIII од консолидираниот, т.е. Пречистениот текст на *Кривичниот законик на РМ* (Сл.

² Нормтивно стојалиште: *вкупност од сите човечки, морални и социјални вредности на човекот како индивидуа и како социјално битие, од која произлегува барањето за уважување и постапување со човекот во сообразност со социјално детерминираниот тоталитет на тие вредности.*

³ Нормативно стојалиште: *поимот на углед има секундарно значење како добиена чест, односно определени вредности што човекот ги здобива со својата работа, поведење и сл.*

весник на РМ бр. 37/1996 и 80/99, 4/02, 43/03, 19/04, 81/05, 60/06, 73/06, 7/08, 139/08, 114/09, 51/11, 135/11, 185/11, 142/12, 166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14, 115/14, 132/14, 160/14, 199/14, 196/15, 226/15, 97/17, 170/17, 248/18) – *Кривичните дела против честа и угледот* – казниво по чл. 179 од КЗ:

(1) Тој што со намера за исмејување јавно ќе ги изложи на подбив македонскиот народ и припадниците на заедниците кои живеат во Република Македонија, ќе се казни со парична казна.

IV. Законско битие на делото

а) **Објективно битие:** според законскиот опис, делото ex lege го врши лице кое со намера за исмејување ќе ги изложи на подбив македонскиот народ и припадниците на заедниците кои живеат во РМ.

б) **Субјективно битие:** За одговорност за делото се бара тоа да е сторено со умисла, в. в. чл. 13 од КЗ, поточно доволна е да постои несовесност и т.н. индиректна умисла (лат. *dolus eventualis*) – „кога сторителот бил свесен дека, поради неговото сторување или несторување, може да настапи штетна последица – но, се согласил со нејзиното настапување“ и притоа не се бара никаква посебна намера или мотив на сторителот (политички, користољубие и сл.)!

Предвид погоре изнесеното, а поради постоење поголем степен на извесно и основано сомневање дека пријавениот свесно и злонамерно сторил ноторно **кривично дело кое се гони ex officio**, до Вас – како орган надлежен за гонење на кривични дела по службена должност – ја доставуваме оваа издржана кривична пријава, поткрепена со докази, со полна верба дека ќе постапите по истата bona fide и, согласно Вашите должности и надлежности во предистражна и истражна постапка, предвидени со *Законот за кривичната постапка* (2010), истата понатаму судски ќе ја процесуирате, а нас – како подносителите – повратно писмено ќе нè известите.

Сметаме дека во целост се исполнети сите таксативно наведени законски услови за кривичен прогон за конкретното сериозно кривично дело – по принципот *numerus clausus* – па за таа цел, во прилог Ви доставуваме и **Листа со предлог-докази**, нумерирани според редните броеви дадени погоре во текстот,

од кои јасно се утврдува дека пријавениот е сторител на посоченото кривично дело од КЗ.

*

НАПОМЕНА: Заради целосно расветлување на овој кривично-правен настан, предлагаме, бараме и инсистираме да се изврши **распит на пријавениот**, а ја задржуваме можноста да ја прошириме кривичната пријава и против други инволвирани лица.

Докази [во Прилог]:

- Тековна состојба за ПП Левица од Централен регистар;
- Листа на писмени/материјални докази (онака како што се нумерирани во поднесокот);
- *Распит* на пријавениот;

Скопје
09.XI.2021

Пријавувач:
ПП ЛЕВИЦА

Застапник по закон:
проф. д-р Димитар Анасиев –
Пратеник во Собранието на РМ
